

Skötselplan för Skanörs södra stadspark

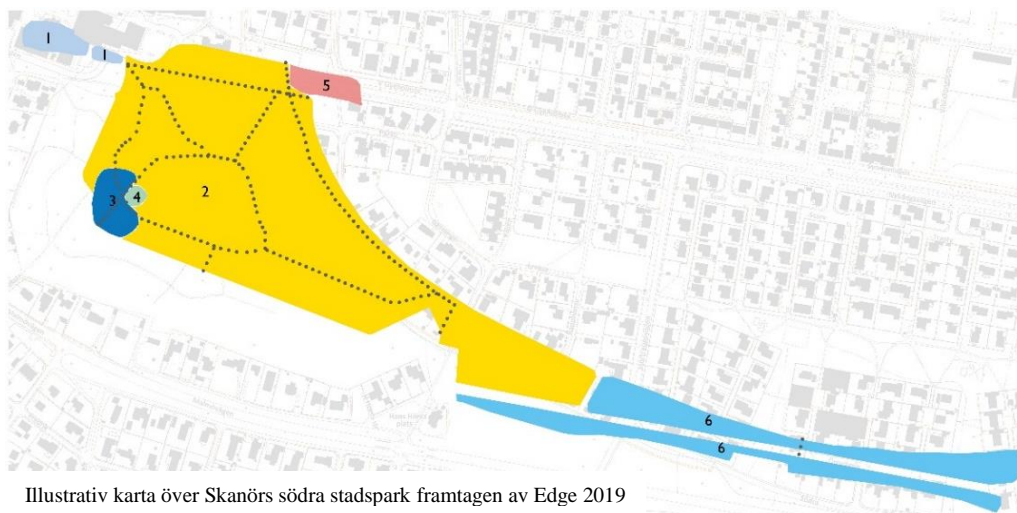

Skötselplan för Skanörs södra stadspark

Bakgrund

Skanörs stadspark ligger centralt i Skanör och har sedan åtminstone 1910 varit en park då den finns med på historiska kartor från denna tid. Parken består av två delar; norra och södra delen. Skanörs stadspark har liksom Falsterbo stadspark saknat en mer detaljerad skötselplan som lyfter fram både ekologiska och estetiska värden tillsammans med upplevelsevärden. Att ta fram detaljerade skötselplaner för parkerna är en del av Vellinge kommuns åtgärdsplan för naturvård (åtgärd 6) där målet är att parkerna ska vara attraktiva platser för både människor, djur och växter.

2018 togs en skötselplan fram för Skanörs norra stadspark. Det har tidigare inte gjorts några inventeringar av naturvärden, arter eller ekosystemtjänster i Skanörs södra stadspark. På över ett decennium har det inte gjorts några större riktade åtgärder i parken vilket inneburit att skogen till stor del består av uppvuxen successionsskog dominerad av björk och tall. Inuti parken finns ett nätverk av grusade stigar och gångar och den är omgärdad av bebyggelse och avgränsas även av vägar. 2019 påbörjades arbetet med att ta fram en skötselplan för Skanörs södra stadspark i samband med att en naturvärdesinventering och ekosystemtjänstanalys togs fram. Syfte är att låta parken utvecklas till en attraktiv plats för rekreation, samtidigt som den biologiska mångfalden bevaras och utvecklas. Skötselplanen stod färdig vid årsskiftet 2022/2023.

Figur 1: Parkens olika områden utifrån en indelning baserad på trädslag och igenväxningsgrad: 1. Alskog, 2. Uppvuxen löv-barrskog, 3. Boskog, 4. Sandmiljö, 5. Igenväxningsmark och 6. Blandskog/öppen mark (spridningskorridor).

Nuläge – övergripande för parken

Skanörs södra stadspark är av nationellt värde, särskilt med avseende på flyttfåglar och migrerande fladdermöss. Parken är även en viktig fågelokal för stationära och häckande fåglar. Det förekommer rävm, skogsmus, sork, ekorre, fälthare, mård och enstaka vildsvin. Parken utgör en del av den vandringsled som rådjur använder och här finns även ett permanent rådjursrevir. Generellt saknas död ved och hålträd, likaså större stenar/stenblock. Det gör i sin tur att det är få mossor och lavar i området. Parken har även brist på gläntor med blommande örter eller öppen sand, vilket medför färre dagaktiva insekter än i andra miljöer på näset. Här finns inte någon belysning, vilket är en fördel för fladdermöss och insekter. De största naturvärdena finns inom område 1 Alskog, 2 Uppvuxen löv-barrblandskog och i viss mån 5 igenväxningsmark.

Målbild – en park för människor, djur och natur

- Bevara parkens gång- och cykelstråk och samtidigt öka tillgängligheten genom naturliga milstolpar (tex större stenar, små broar vid diken och vattenmiljöer), promenadstråk och platser för rekreation.
- Rensa diken och skapa flacka slänter vid behov. På så sätt ökar den vattenhållande förmågan i området. Detta kommer gynna groddjur, trollsländor och alla andra organismer som behöver vatten.
- Återskapa fler öppna, solbelysta vattenmiljöer/våtmarker utifrån lågvattenkarteringen samt med det äldre kulturlandskapet i åtanke. Vattenmiljöerna kan med fördel anläggas i närheten av stigarna för att uppmuntra allmänheten att stanna upp, studera och uppleva mångfalden i och omkring vattnet. Beroende på vattenmiljöernas placering, planera för säkra vandringsvägar för groddjur.
- Frilägga parkens större ekar för att gynna insekter knutna till ek, men även för att göra dem mer synliga för allmänheten.
- Öppna upp skuggiga områden och bibehålla gläntor för att öka antalet blommande örter och gynna pollinerande insekter.
- Bekämpa de invasiva arterna vresros och parksallat.
- Skapa fler hålträd, högstubbar och faunadepåer av död ved för att gynna insekter och fåglar.
- Främja artrikedomen av träd genom att ha uppsikt över den naturliga förnyringen av tex al i de fuktiga områdena, frigöra ytor runt träd som potentiellt kan bli äldre och rensa bort sly på utpekade igenväxta ytor
- Bibehålla/sammanlänka de gröna korridorerna i bostadsområdena med parkens grönstruktur (se figur 2).
- Vid eventuell framtida konflikt mellan groddjur och trafik: främja säkra vandringsvägar för groddjur mellan norra och södra stadsparken.

Figur 2: Grönstrukturen för Skanörs södra stadspark och kopplingar till om- givande grönstruktur.

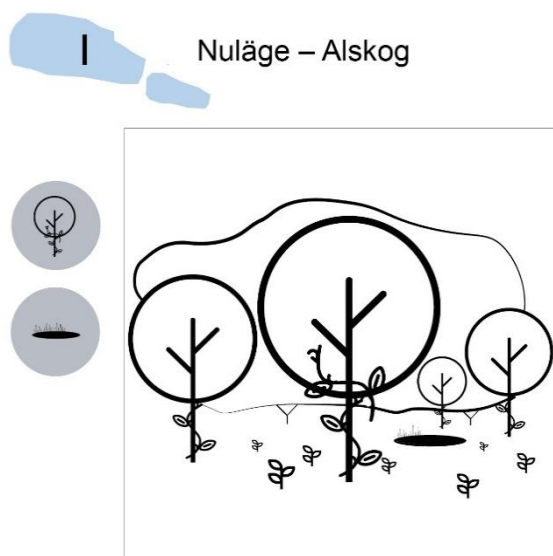
Parkens olika områden med nutid och framtid

Nedan följer en beskrivning av de olika områdena (enligt Figur 1) med **nuläge**, **målbild** samt **framtida åtgärder** för respektive område.

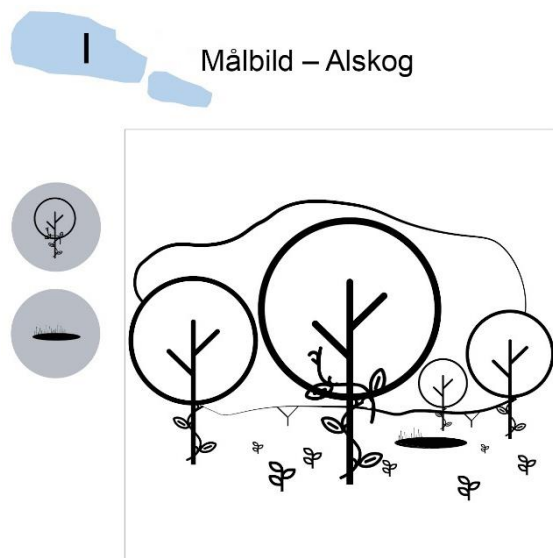
	Lövträd		Diken/vattendrag med flacka kanter
	Rekreation		Sank-/blötmark
	Diken/vattendrag med branta kanter		Groddjur
	Fåglar		Holkar/boplatser
	Fladdermöss		Högstubbar/hålträd
	Lövträd med klätterväxt (murgröna)		Information/skyltning
	Fjärilar		Sandblottor
	Björkträd		Död ved
	Gräsmark		Bin
	Flerstammiga träd		Blommande örter

Figur 3: De grå cirklarna intill varje nuläge och målbild för respektive område visar vilka ekosystemtjänster/värden som finns i området idag, och vilka ekosystemtjänster/värden som kan skapas eller utvecklas när de framtida åtgärderna genomförts.

Område 1: Alskog

Figur 4: Alskogen har högt naturvärde och därmed stor positiv betydelse för biologisk mångfald. Den består främst av klibbal men det finns även andra lövträd som till exempel björk, skogsalm, hägg, tysklönn och hästkastanj. Många av träden är övervuxna av klätterväxten murgröna. Om våren blommar sälg, vilket gynnar nektarsökande insekter. På marken växer mycket ramslök, på vissa platser är marken sank och blöt.

Figur 5: Målbilden består i en miljö där alskogens karaktär bibehålls. Förekomsten av murgröna och ramslök bidrar till platsens upplevelsevärde.

Framtida åtgärder – Alskog

- Om ingen naturlig förnyring av alskogen sker, behöver åtgärder sättas in för att främja det framtida bevarandet och utvecklingen av skogen.
- Murgrönan bör hållas under uppsikt och eventuellt begränsas.

Område 2: Uppvuxen löv-barrblandskog

Figur 6: Skogen domineras av björk och tall med inslag av andra vanliga trädarter som asp, ek, hassel, klibbal och rönn. Under träden växer några skuggtåliga arter som vildkaprifol och skogsveronika. Flera arter av björnbär växer här, varav två arter är upptagna på rödlistan över hotade arter. Norra delen finns inplanterad rhododendron. I övrigt är det ont om blommande örter och likaså insekter. Däremot har flera rödlistade fåglar upptäckts i skogen. I norra delen av området finns diken med branta kanter där det hittats vanlig groda och åkergroda. Tyvärr torkar de till stor del ut innan grodorna hinner utvecklas för ett liv på land. Dikena bedöms bidra till ökat brandskydd och viss vattenrening. I östra kanten löper en fornminnesskyddad tångvall. Parksallat som är en problematisk invasiv art finns i området, främst i västra kanten.

Figur 7: Solbelysta gläntor gynnar flora och insekter. Genom slätter gynnas blommande örter. I anslutning till de öppna platserna läggs död ved. Rövningen görs varsamt så att den skogslika karaktären behålls. Äldre träd sparas för att säkra tillgång på hålträd. Även högstubbar kan skapas för att bidra till ökad mängd hålträd. För att öka antalet boplatser för fåglar och fladdermöss kan holkar sättas upp. Ekar friläggs för att gynna insekter och öka upplevelsevärdet för människor. Brynen i sydvästra delen bevaras eftersom de är viktiga för insektsproduktionen. Om vatten släpps på i bäcken ökar antalet levnadsmiljöer och lekplatser för vattenlevande djur. Tillgång till vatten året runt gynnar även större djur. Informationsskyltar sätts upp i parken för att öka förståelsen för parkens betydelse och för de skötselåtgärder som görs.

Framtida åtgärder – Uppvuxen löv-barrblandskog

- Parksallat som finns främst i västra kanten bör omgående bekämpas enligt rådande bekämpningsmetod (se Naturvårdsverkets metodkatalog).
- För att gynna en mer artrik insektsfauna: öppna upp för ljus i gläntorna genom röjning av sly och gallring av mindre träd (undantag brynen i sydvästra delen av området där buskskiktet lämnas). Död ved placeras i gläntorna och inåt/bortåt från stigarna, alternativt mer ordnade faunadepåer längs stignätverket.
- Vid röjning och gallring kan en del av markskiktet blottas för att få solbelyst sand, på så sätt skapas nya levnadsmiljöer för sandlevande vildbin liksom fjärilar.
- Sätta upp fågel- och fladdermusholkar (utöver fågelholkar för småfåglar, även två kattuggleholkar och ca 20 fladdermusholkar). Småfågelholkar sätts med fördel upp synligt för allmänheten.
- Se över möjligheten att släppa på vatten i bäcken och samtidigt slänta av de branta dikeskanterna.
- Röja kring rhododendron i norra delen av området för att synliggöra dem för allmänheten. Rhododendron bör inte få sprida sig på bekostnad av inhemska arter.
- Se över behovet av räcken vid bäcken. Enklare lösningar i form av större stockar är att föredra.
- Två rödlistade björnbär (rundbladsbjörnbär och vitt rundbladsbjörnbär) finns i området. Utöver dessa arter bör björnbärssnåren och annan slyvegetation hållas under uppsikt och begränsas så de ej tar över.

Område 3: Bokskog

3

Nuläge – Bokskog

Figur 8: Den här delen består av öppen bokskog med bokar i olika storlekar och med inslag av björk. Bortsett från träden är det artfattigt, marken är bar förutom några få arter som växer i kanterna av området.

3

Målbild – Bokskog

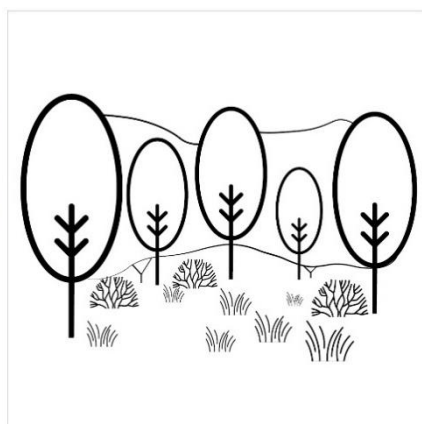
Figur 9: Bokskogen bibehålls. Buskskiktet som finns i sydvästra delen av parken bevaras i syfte att skapa ett gynnsamt mikroklimat för insekter. Brynen är viktiga för insektsproduktionen.

Framtida åtgärder – Bokskog

- Bibehålla bokskogskaraktären genom att bevara och främja att bokträden kan växa sig stora. Vårda befintliga äldre träd och främja naturlig förnying.
- Skapa en naturlig milstolpe och/eller plats för rekreation.

Område 4: Sandmiljö

4 Nuläge – Sandmiljö

Figur 10: Invid bokskogen finns en öppen plats med ytligt sandlager. Här växer björk och korta tuvade gräsarter. På marken ligger död ved i form av nedfallna tallar.

4 Målbild – Sandmiljö

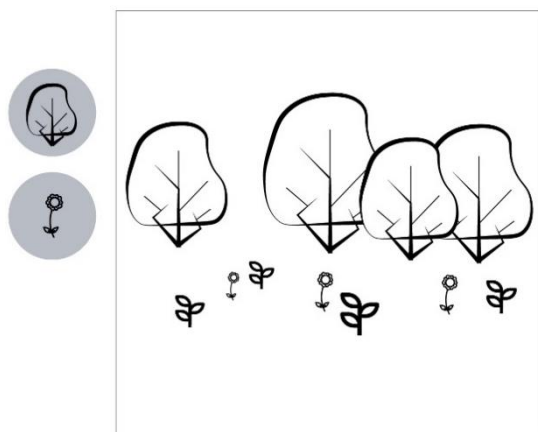
Figur 11: Målet är en öppen glänta med varma sandblottor. Platsen röjs från sly och mindre träd, så att marken blir solbelyst. Genom att ytskiktet skrapas bort blottas sanden, en åtgärd som gynnar fjärilar, bin och andra insekter. Genom att lägga ut död ved i solbelysta delar, och inte städa upp mer än nödvändigt, gynnas insekter och därmed även fågellivet.

Framtida åtgärder – Sandmiljö

- Skapa högstubbar av döda träd och lägga ut död ved i gläntor (bra för människor och djur).
- Skapa sandblottor genom att uppmuntra till naturligt slitage.
- Naturpedagogisk skyltning som informerar om naturliga störningar och hur måttligt slitage kan gynna den biologiska mångfalden

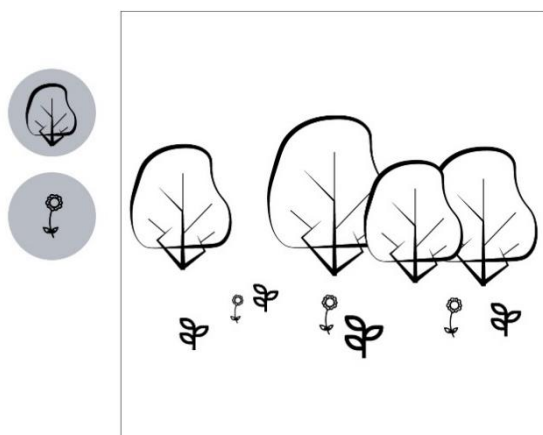
Område 5: Igenväxningsmark

5 Nuläge – Igenväxningsmark

Figur 12: I den nordöstra delen finns en glesare ungskog med flerstammig björk vilket tyder på att marken tidigare förmodligen varit betesmark. Här växer även lönn, skogsalm, hagtorn och murgröna. Vildkaprifol och sälg är en nektarkälla för en del arter. På marken finns blommande örter, brännässla, kirskaål, snärjmåra och nejlikrot, vilka är typiska för näringspåverkad mark.

5 Målbild – Igenväxningsmark

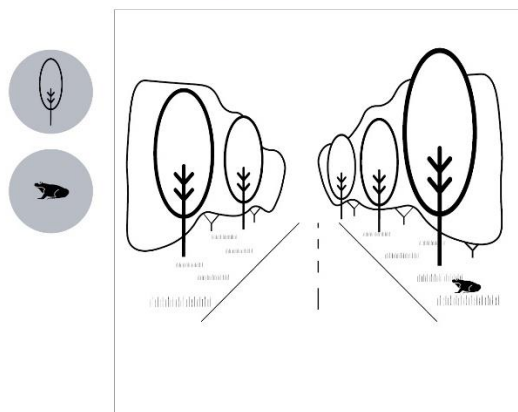
Figur 13: Detta område lämnas tills vidare att utvecklas fritt. Sälgen är viktig eftersom den när den blommar på våren gynnar vissa nektarsökande insekter. Björkarna gynnar de flesta nattfjärilsarter.

Framtida åtgärder – Igenväxningsmark

- Fri utveckling.
- Vid avverkning av träd bör död ved bevaras och placeras ut inom området.

Område 6: Blandskog/öppen mark (spridningskorridor)

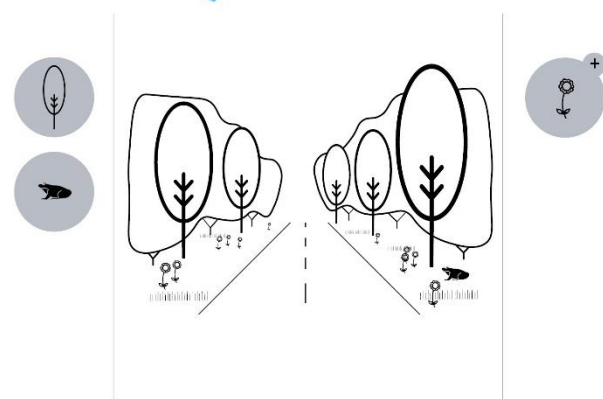
6 Nuläge – Blandskog/öppen mark (Spridningskorridor)

Figur 14: Längs Malmövägen finns en väggkantzon i två delar med träd, buskar och klippta gräsytor. Zonen kan var betydelsefull som spridningskorridor för te x fåglar, insekter och fladdermöss, men potentiellt även för groddjur. En gammal fornminnesskyddad tångvall löper längs norra kanten. Träden består av vanliga arter som tall, björk och tysklönn. Här finns även vårbloommande sälg. På marken växer

maskros och brännässla. Här finns även vresros som är en invasiv art och som sprider sig mer än önskvärt. Området kan ändå vara en värdefull livsmiljö för olika organismer.

6 Målbild – Blandskog/öppen mark (Spridningskorridor)

Figur 15: Förekomsten av vresros bör bekämpas så att den inte sprider sig ytterligare. Sälgen bevaras eftersom den gynnar vissa nektarsökande insekter. Genom att anpassa gräsklippningen längs vägen under sommaren kan andelen blommande örter ökas. Genom att öppna upp och kontinuerligt rensa diken i parken bibehålls en bra vattenhållning. Detta

motverkar tidig uttorkning och gynnar groddjuren.

Framtida åtgärder – Blandskog/öppen mark (spridningskorridor)

- Anpassa skötseln av gräs vid de två stora angränsande naturmarksområdena i norrgående riktning.
- Sommarskötseln av gräs längs vägen kan genom kompromissande med siktåtgärder anpassas för att öka andelen blommande örter till fördel för pollinatörer.
- Motverka igenväxning av tångvallen.
- Återkommande rensning av diken i parken och växtlighet i nära anslutning.